

Årsmelding 2008

*Vi bidrar til at forbrukerne
velger norsk mat*

Vi bidrar til at forbrukerne velger norsk mat

Oppgavene til KSL Matmerk omfatter forvaltning og kvalitetssikring av norsk mat gjennom merkeordningene Beskyttede betegnelser og Spesialitet.

Vi er også opptatt av at forbrukerne skal ha et bredt utvalg av mat med særpreg i sitt nærrområde. KSL Matmerk har derfor etablert et nært samarbeid med dagligvarehandelen/storhusholdningssektoren og er i ferd med å utvikle et distribusjons-tilbud for småskalaprodusenter. En stor og viktig oppgave er også arbeidet med utviklingen av et opprinnelsesmerke for norsk mat – Nyt Norge. Fra 2008 arbeider vi med generisk markedsføring av økologisk mat som også er et marked i vekst.

KSL Matmerk er videre ansvarlig for kvalitetssikringen av den matproduksjon som skjer på norske gårder gjennom kvalitetssystemene i landbruket – KSL. Dette er en hovedoppgave for virksomheten. Dette arbeidet er et viktig fundament for merkeordningen nevnt ovenfor. I tillegg har vi forvaltningsansvaret for Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL) og tilbyr markeds-tjenester.

Styrets arbeid har også i 2008 har vært omfattende. Det er gjennomført 7 styremøter. Arbeidet har i stor grad vært fokusert på strategiske utfordringer knyttet til Nyt Norge og totalgjennomgangen av KSL-systemet.

I 2008 er vi kommet langt i arbeidet med å utvikle navn, logo, kravsett, designguide, administrative systemer og finansieringsmodell for Nyt Norge. Arbeidet har skjedd i et nært samarbeid med et Samarbeidsråd bestående av de 4 store aktørene i dagligvarehandelen og 12 sentrale norske næringsmiddelprodusenter. Det legges opp til lansering i 2009.

Totalgjennomgang av KSL-systemet har skjedd i nær dialog med norske bønder og KSL-nettverket ellers.

Gjennom arbeidet er systemet betydelig forenklet. Papirmengden til bruk i bondens egenrevisjon er redusert med nesten 60 prosent samtidig som det faglige innholdet er opprettholdt. Det er videre gjennomført rekordmange KSL-revisjoner. Årets 5594 revisjoner tilsvarer en økning på 12 prosent jamført med året før.

Det har vært et betydelig interesse og fokus på Spesialitetsmerket i 2008. Antall merkebrukere/produkter har økt fra 35/122 ved utgangen av 2007 til 43/168 ett år senere. Det er gjennomført en omfattende revisjon av de krav som stilles for merkebruk. I tillegg er det bestemt at ekstern ekspertise skal trekkes inn i godkjenningsprosessen gjennom et eget fagutvalg for Spesialitet-merket.

Det er ikke godkjent nye produkter under ordningen med Beskyttede Betegnelser i 2008. KSL Matmerk har imidlertid levert 2 innstillinger til Mattilsynet for godkjenning. Dette gjelder Villsau fra Norskekysten og Sider frå Hardanger. Arbeidet med å godkjenne Fenalår fra Norge er også startet opp. Det er krevende å oppnå godkjenning under ordningen. Det vil derfor bli satset ekstra mye i 2009 på å finne frem til norske matskatter som egner seg for ordningen. Dette arbeidet vil skje i nært samarbeid med Fylkesmannens Landbruksavdeling og Innovasjon Norge.

I arbeidet med generisk markedsføring av økologisk mat har aktivitetene i hovedsak vært konsentrert om Økologikampanjen i samarbeid med dagligvarehandelen. Det er også utviklet verktøy for senere års kampanjer som egen hjemmeside og et profilprogram for bruk i markedsføring av økologisk mat. Det arbeides også med å lage en oversikt/koordinere de samlede markedsføringsaktivitetene av økologisk mat. Det er også gjennomført flere markedsundersøkelser.

Innhold

Styrets melding	side 2
Nyt Norge	side 4
Kompetanseutviklingsmidler i landbruket (KIL)	side 5
Beskyttede betegnelser	side 6
Spesialitet	side 7
Kvalitetssystem i landbruket (KSL)	side 8
Fellesmarkedsføring av økologisk mat	side 9
Markedstjenester	side 10
Kommunikasjon og informasjon	side 11
Regnskap og revisjon	side 12
Utvalg og faggrupper	side 17
Ansatte	side 18
Merkebrukere	side 19

Styrets melding

Styret i KSL Matmerk 2009 består av, fra venstre: Fredmund Sandvik, Hege Berg-Knutson, Sveinung Svebestad, Nina W. Hegdahl, Nils T. Bjørke, Åse Berg, Terje Wester, Britt Sauar og Per Roskifte (styrets leder).

Etter at det operative ansvaret for Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL) ble overført til KSL Matmerk i 2008 er organisasjonen blitt tildelt en forvaltningsmessig krevende oppgave. Det ble gitt tilsagn til 13 prosjekter av 30 søknader i 2008. I tillegg har vi overtatt ansvaret for 67 tidligere igangsatte prosjekter fra Statens Landbruksforvaltning (SLF). Det er foretatt utbetalinger til 45 av disse prosjektene hvorav 31 er avsluttet. KIL-midlene føres i et eget regnskap. Årsresultatet er et overskudd på kr 4 700 000 som legges til kapitalen og benyttes i tilknytning til kommende tildelinger av prosjektmidler.

Stiftelsens årsresultat i 2008 for vår samlede virksomhet eks. KIL er et overskudd på kr 2 359 937. Overskuddet er noe høyere enn forventet. Dette skyldes primært reduserte utlegg i forhold til kommunikasjonsbudsjettet og høyere renteinntekter jamført med budsjett. Overskuddet er lagt til Stiftelsens kapital som er kr 10 101 701 pr. 31.12.2008.

Stiftelsen KSL Matmerk har Oslo som kontorsted, og hadde 16 medarbeidere ved utgangen av 2008, hvorav 9 kvinner og 7 menn.

I tillegg kjøpes det tjenester til gjennomføring av eksterne KSL-revisjoner fra 160 revisorer rundt om i Norge, tilsvarende om lag 20 årsverk.

Styret hadde i 2008 en sammensetning med 3 kvinner og 6 menn.

Sykefraværet var 6,3 prosent i 2008, hvilket er en betydelig forbedring jamført med 2007 (9,8 prosent). Også i 2008 er sykefraværet preget av langtidssykemelding primært hos en ansatt. Dette er fravær som ikke kan kobles til stiftelsens virksomhet.

Arbeidsmiljøet følges opp gjennom årlige arbeidsmiljøundersøkelser. KSL Matmerk har inngått avtale om bedriftshelsetjeneste. I tillegg er det tegnet behandlingsforsikring og gruppelevsforikring for de ansatte. Gjennom disse tiltakene får de ansatte rask bistand ved sykdom.

Arbeidsmiljøet vurderes som godt og virksomheten forenser ikke det ytre miljø.

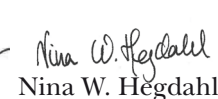
Styret anser at forutsetningene for videre drift av Stiftelsen KSL Matmerk er til stede.

Styret takker KSL-produsenter, merkebrukere, de ansatte og våre øvrige partnere for et godt samarbeid i 2008.

Oslo, 23. februar 2009

Per Roskifte
styreleder

Åse Berg Hege B.-Knutson

Terje Wester Nina W. Hegdahl

Fredmund Sandvik Nils T. Bjørke

Britt Sauar Sveinung Svebestad

Gabriella Danmark
Administrerende direktør

Arbeidet med å utvikle en ny merkeordning for norsk mat har vært en sentral oppgave for KSL Matmerk gjennom hele 2008.

Formålet med merkeordningen er å styrke norsk matproduksjon i en skjerpet konkurransesituasjon og bidra til at forbrukerne velger norsk mat. For at merkeordningen skal ha livets rett, må den skape verdi for aktørene i matsektoren. Det er derfor lagt betydelig vekt på dialog og samarbeid med en rekke sentrale aktører i utviklingen av ordningen.

På bakgrunn av positiv holdning fra aktørene og ønsker fra forbrukerne, inviterte KSL Matmerk sentrale aktører fra industri og handel til "Krafttak for norsk landbruk og norsk mat" i januar 2008. I alt 17 sentrale aktører har deltatt i arbeidet med utvikling av innholdet i merkeordningen. Fra industrien er alle bransjer representert; melk, egg, kjøtt, frukt, grønt, poteter, korn - privat og samvirke.

Sommeren 2008 var innstillingen fra Arbeidsutvalget klar. Det var enighet om å etablere en enkel og troverdig ordning med følgende hovedinnhold: Norsk råvare fra KSL-bruk, kvalitetssikring hele veien og produksjonssted Norge.

I 2. halvår 2008 ble samarbeidet med aktørene videreført i Samarbeidsrådet for ny merkeordning under ledelse av markedsdirektør i Coop Norge AS, Geir Jostein Dyngeseth.

Viktige temaer i Samarbeidsrådet har vært utvikling av navn og logo, administrasjon av ordningen (regler, prosedyrer) og finansiering. Det har vært avholdt i alt 7 møter i Samarbeidsrådet (og arbeidsutvalget) i løpet av året.

Utvikling av navn og logo ble gjennomført i samarbeid med Metro Branding AS, som vant anbuds konkurransen hvor 17 bedrifter deltok.

Det er gjennomført et grundig arbeid i forbindelse med utviklingen av navn og logo. Ulike navn og konsepter er forbrukertestet. Aktørene ble trukket aktivt med i arbeidet. I oktober 2008 vedtok styret navnet Nyt Norge. Navnet ble kunngjort i tilknytning til KSL Matmerks fagdag.

KSL Matmerk har utviklet retningslinjene for administrasjon av ordningen i nær dialog med aktørene. Arbeidet har vært omfattende. Det har også vært viktig å få på plass klare regler for bruk av merket både på emballasje og i forbindelse med markedsføringen.

Arbeidet med å sikre finansieringen av ordningen har vært utfordrende. Dette arbeidet har vært todelt og omfatter både kostnader til drift og markedsføring av ordningen. I en oppstartsfasen, er det vurdert som helt avgjørende å ha tilstrekkelige midler til å bygge kjennskap og kunnskap om ordningen.

KSL Matmerk har utarbeidet en finansieringsmodell som viser behov for midler til henholdsvis administrasjon/drift og markedsføring på kort og lang sikt. Modellen inneholder forslag til fordeling mellom ulike aktører.

Det er forutsatt at kostnadene knyttet til drift av ordningen skal dekkes av merkebrukerne.

Kostnadene knyttet til markedsføringen av ordningen forutsettes fordelt mellom Jordbruksavtalen, Omsetningsrådet, dagligvarehandelen og KSL Matmerk.

Det legges vekt på en betydelig markedsføringsinnsats i den innledende 5 årsperioden.

I oppstarten av arbeidet med utvikling av ny merkeordning i 2007, var det importkonkurransen som var

Arbeidsutvalget som forberedte den nye merkeordningen for norsk mat, her samlet til møte i mars 2008.

Fra v.: leder av arbeidsutvalget Geir Jostein Dyngeseth (Coop Norge AS), Thomas N. Samuelsen (Synnøve Finden ASA), Marit Jerven (KSL Matmerk), Pål Westby (Norgesgruppen AS), Jens Strømm (BAMA AS), Ellen D. Scheel (Spis Grilstad AS), Arnt Foss (AL Gartnerhallen), Linda Pedersen (Kavli Norge AS), Erik Fagerlid (PA Consulting), Vidar Floberghagen (HOFF Norske Potetindustrier BA), Jens Petter Homleid (Tine BA), Knut Jacobsen (Nortura BA), Kjell Westrum (Grøntproducentenes Samarbeidsråd), Gabriella Dånmark (KSL Matmerk) og Inge Sandven (Norgesmøllene AS).

Kompetansemidler i landbruket

hovedbegrunnelsen for å etablere en ny merkeordning.

I arbeidet med å utvikle merkeordningen registrerer vi at den også vil ivareta en rekke andre viktige hensyn:

- Forbrukerne ønsker å vite hvor maten kommer fra.
- Forbrukerne ønsker at informasjonen om opprinnelse er lett tilgjengelig.
- Norske forbrukere foretrekker i stor grad norsk mat.
- Importen av mat er sterkt økende. Mange forbrukere kjøper derfor mat som de tror er norsk.

Nyt Norge vil bidra til å synliggjøre det omfattende kvalitetsarbeidet som gjennomføres i norsk landbruk.

Nyt Norge vil kunne bidra til en positiv profilering av landbruket som næring.

Verdens matvaresituasjon er i sterk endring. Gjennom Nyt Norge kan forbrukere som ønsker det, ta ansvar for norsk matproduksjon.

1.1. 2008 overtok Stiftelsen KSL Matmerk ansvaret for forvaltningen av Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL).

KIL ble vedtatt etablert ved jordbruksforhandlingene i 2000, og første år med tildeling av tilskudd var i 2001. Statens landbruksforvaltning hadde ansvaret for KIL fra oppstarten og fram til og med 2007. Ansvaret for KIL ble vedtatt overført til Stiftelsen KSL Matmerk ved jordbruksforhandlingene i 2006.

Formålet med KIL er å utvikle markedet for tilbudet av etter- og videreutdanning i landbruket, for slik å bidra til å heve kompetansenivået hos næringsutøvere innen primærlandbruket, virksomheter direkte knyttet til primærlandbruket og tilleggsnæringer.

Landbruks- og matdepartementet har gitt retningslinjer for forvaltningen av KIL. I disse er det blant annet gitt kriterier for tildeling, krav til søknad og til søker.

Midler fra KIL blir tildelt en gang årlig. Frist for innsending av søknad om tildeling av tilskudd i 2008 var satt til 25. februar, og det ble mottatt 30 søknader.

Vedtak om tildeling av tilskudd fra KIL ble fattet av styret i KSL Matmerk 17. juni på bakgrunn av en innstilling fra Faggruppe KIL.

Av de 30 mottatte søknadene ble 13 søknader tildelt midler. Til sammen ble det gitt tilsagn om tildeling av kr 4 395 000. I tillegg ble det avsatt 1 mill kr til Bygdefolkets Studieforbund. Disse midlene skal benyttes til å redusere kostnadene til deltakelse på avløserkurs.

I tillegg til søknadsbehandlingen av de 30 mottatte søknadene, ble det i 2008 lagt ned mye arbeide i å videreføre 67 uavsluttede KIL prosjekter som ble overført fra SLF i februar 2008. Det ble foretatt utbetalinger til 45 av disse prosjektene, hvorav 32 ble slutførte. Til sammen ble det utbetalt kr 6 122 779 til disse prosjektene.

Det ble avholdt 2 møter i Faggruppe KIL i 2008.

Nyt Norge blir navnet på den nye merkeordningen for norskprodusert mat. - Dette blir et skikkelig krafttak for norsk mat og norsk landbruk. Samtidig er det et forbrukerønske, sa utviklingsdirektør Marit Jerven (t.v) i KSL Matmerk da hun lanserte navnet under Fagdag Norsk Mat sist i oktober. Den finske merkeordningen Gott från Finland har vært en inspirasjonskilde i arbeidet med den nye norske ordningen. Administrerende direktør Tiina Lampisjärvi (t.h) i Finfood ønsket KSL Matmerk lykke til med Nyt Norge-satsingen. - Lytt spesielt til forbrukerne. Uten dem kan dere ikke lykkes. Og vær tålmodige, var rådene Lampisjärvi ga til KSL Matmerk og de rundt 200 deltakerne på fagdagen. (Foto: Håvard Simonsen)

- Vi selger trygghet. Derfor er det utenkelig å skulle selge matprodukter som ikke er omfattet av KSL! Det fastslo konsernsjef Sverre Leiro i NorgesGruppen (t.v.) og administrerende direktør Svein Fanebust i Coop Norge (t.h.), her sammen med administrerende direktør Gabriella Dånmark i KSL Matmerk. (Foto: Georg Mathisen/FK)

Beskyttede betegnelser

Ved utgangen av 2008 hadde 15 norske produktbetegnelser oppnådd en juridisk beskyttelse gjennom merkeordningen Beskyttede betegnelser. Bak disse 15 står det ca 800 produsenter. Omsetningen ut fra produsent er på omlag 600 mill kr.

Ved årets slutt var det 8 søknader til behandling. To av disse, Sider fra Hardanger og Villsau fra Norskekysten, har vært ute på høring og er sendt over til Mattilsynet for endelig godkjenning.

Tørrfisk fra Lofoten ble formelt sett vedtatt og godkjent av Mattilsynet som en beskyttet geografisk betegnelse i desember 2007, men lansert først den 9. mai 2008. Lanseringen ble holdt i Svolvær og fikk bred omtale i aviser og fagtidsskrifter for sjømat og landbruk.

I 2008 kom det inn en søknad om å beskytte betegnelsen Fenalår fra Norge. Det er første gang det søkes om en beskyttelse av en produktbetegnelse som gjelder Norge som geografisk område. Bak søknaden står 16 produsenter og 6 slakterier.

Det er gjennomført to annonsekampanjer (vår og høst) for

merkeordningen i samarbeid med produsenter som har en Beskyttet betegnelse og Spesialitet-merket. Annonseringen har foregått i helgemagasinene i fire riksdekkende aviser og handelspressen.

En felles markedsføring for Beskyttede betegnelser og Spesialitet-merket har gitt større volum på markedsføringen. Denne formen for samarbeid mellom merkeordningene vil bli evaluert i 2009.

Det har vært et aktivt år hva gjelder informasjon om merkeordningen. KSL Matmerk har holdt foredrag og informasjonsmøter med Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA) og Innovasjon Norge (IN) en rekke steder fra Hamar i sør til Tromsø i Nord. Samarbeidet med FMLA og IN er viktig, og vil bli fulgt opp videre.

Arbeidet med potensielle merkebrukere krever spesiell oppfølging av enkeltaktører, som for eksempel Fellesjuice, Animalia i tilknytning til Fenalår fra Norge, Toten som matregion og reinsdyrprodusenter fra Jotunheimen. Arbeidet med potensielle søkere er et krevende og langsiktig arbeid som må prioriteres fremover.

Butikkdemonstrasjoner med merkede produkter ble foretatt i 10 butikker i Oslo-området i høst. Merkebrukerne ønsker at KSL Matmerk skal bidra til å få gjennomført slike demonstrasjoner. 5 produsentsammenslutninger benyttet seg i 2008 av tilbudet om bedriftens dag, der det gis bistand og veiledning fra KSL Matmerk.

Viktige utfordringer fremover er å få potensielle merkebrukere i gang med arbeidet med å søke en beskyttet betegnelse og øke kjennskapen til merkeordningen. En undersøkelse foretatt i februar 2008 viste en økning i kjennskapen til opprinnelsesmerket fra 5 prosent i januar 2007 til 5,6 prosent i februar 2008. I målgruppen matinteresserte er kjennskapen til merkeordningen 8 prosent.

Det er Mattilsynet som foretar selve godkjenningen av en søknad om beskyttelse, mens KSL Matmerk veileder, behandler søknader og skriver innstilling til Mattilsynet. I tillegg har KSL Matmerk ansvaret for informasjon og markedsføring av ordningen.

Tørrfisk fra Lofoten har lang historie som viktig norsk mat- og handelsvare. Med Beskyttet geografisk betegnelse stiller Tørrfisk fra Lofoten i samme klasse som Champagne og Parma-skinke. Bak produktnavnet Tørrfisk fra Lofoten står en sammenslutning av 27 tørrfiskprodusenter i Lofoten.

Utvalgte norske matspesialiteter var sammen med merkeordningene Spesialitet og Beskyttede betegnelser tema i en annonsekampanje i de største riksavisene, avismagasinene og fag- og handelsbladene i april og mai 2008.

Kampanjen er et samarbeid mellom KSL Matmerk og flere merkebrukere. I følge en lesertest i A-magasinet høstet kampanjen en over gjennomsnittet god oppmerksomhet.

Det ble gjennomført en tilsvarende annonsekampanje for Spesialitet-merket og Beskyttede betegnelser høsten 2008, denne var også et samarbeid med merkebrukere.

Ved utgangen av 2008 var det godkjent 43 bedrifter med 168 produkter for bruk av Spesialitet-merket. Dette er en nettovest på 8 bedrifter og 46 produkter. På de to siste årene har veksten vært på 15 bedrifter og 66 produkter.

Interessen for merkeordningen er fortsatt stor. Spredningen av merkebrukere over landet er fremdeles god, og det er en fin "sammensetning" av store og små bedrifter.

I 2008 har Spesialitet-merket fått være med bedrifter i utvikling av to nyutviklede produkter, der stor åpenhet fra søkerens side har vært grunnleggende for at KSL Matmerk har kunnet vurdere produktenes spesielle kvalitetsegenskaper. Av 10 nye godkjente merkebrukere i 2008 kommer en fra marin sektor.

Utviklingen i omsetning for de godkjente produktene har vært god. Fra 2006 til 2007 økte omsetningen ut fra produsent for godkjente produkter med over 70 mill kr, og denne veksten har fortsatt i 2008. Dette tilsvarer en omsetning på ca 500 mill kr til forbruker. KSL Matmerk arbeider fremdeles tett med to av de store kjedegrup-

peringene i Norge, NorgesGruppen og Coop. De fleste produktene blir således å finne i ulike kjedebutikker, og flere har fått anledning til å utvikle seg til nasjonale leverandører.

For å sikre kvaliteten på produktene og produsentens totalkonsept i forbindelse med vurderingen av nye mulige søkere og ikke minst ved vurderingen av fornyelse av eksisterende merkebrukeres produkter, har styret etablert et eksternt rådgivningsorgan, fagutvalget for Spesialitet-merket. Dette utvalget er bredt sammensatt for å sikre kompetanse fra ulike deler av matproduksjon i Norge. I tillegg til etableringen av fagutvalget har kravene til merkeordningen vært gjennomgått, og det har vært foretatt noen presiseringer, spesielt med det formål å få frem de spesielle egenskaper ved produkt og totalkonsept. Styret har også vedtatt en forenkling av avgiftssystemet med virkning fra 01.01.09 der blant annet grønn og blå sektor er likestilt.

KSL Matmerk har gjennomført årlig oppfølgingsrevisjon, og besøk og møter med temaer som bidrar til utvikling av den enkelte merkebrukers virksomhet.

I 2008 har det vært gjennomført to kampanjer med samannonsering både overfor handel og forbruker. Høstens aktivitet var betydelig, og merkebrukerne bidro meget positivt med delfinansiering. Det er også gjennomført butikkdemonstrasjoner med fire kompletterende Spesialitet-produkter. Dette ga positivt resultat.

Kjennskaps- og kunnskapsmålinger foretatt i januar 2008 viste at 13,5 prosent av de spurte hadde sett Spesialitet-merket. I målgruppen matinteresserte var kjennskapen 20 prosent. Blant de som kjenner Spesialitet-merket, assosieres dette i hovedsak med "matspesialitet med norsk særpreget".

De viktigste utfordringene er å etablere Spesialitet-merket i kjøpernes bevissthet og gi et kvalitativt bidrag til utviklingen av den enkelte merkebrukers konkurransekraft. Dette oppnås gjennom markeds- og PR-tiltak og ved å bidra til omsetning i ulike salgskanaler.

Spesialitet-merket er en garantist for produkter med spesielle kvalitetsegenskaper og matopplevelser.

Jærost-produsent Hans Voll håper Spesialitet-godkjenningen skal åpne et større marked for ostespesialiteten fra Voll på Jæren. I mars fikk Voll Ysteri overrakt det formelle beviset for Spesialitet-godkjenningen fra KSL Matmerk. Siden 2002 har Hans Voll drevet med osteproduksjon i ysteriet hjemme på gården. (Foto: Hilde Eidsaa Bjorland)

Stolte eiere av Skjåkmat AS i Bismo kunne i mars ta i mot Spesialitet-diplomet for produktet Skjåkpølsa. Fra v.: Ove, Sissel, Gunvor, Per Ivar og Gro Brenna, flankert av Arne Sv. Modahl og Frode Kristensen fra KSL Matmerk. Skjåkmat AS er den første bedriften i Gudbrandsdalen som får Spesialitet-godkjenning. (Foto: Liv Eide)

Halvor Olsen (bildet) og Holte Gård i Drangedal i Telemark fikk i september 2008 godkjenning fra KSL Matmerk for bruk av Spesialitet-merket på 16 produkter av kylling, and, gås og egg. God dyrevelferd og kvalitet står i sentrum for Spesialitet-produksjonen på Holte Gård. (Foto: Kjell Peder Haugene)

Kvalitetssystem i landbruket

Arbeidet med KSL er en hjernevirk-somhet i forhold til organisasjonens oppgaver. Arbeidet med KSL på gården er nå satt inn i en helkjedesammenheng. KSL har også direkte relevans for KSL Matmerks merkeordninger.

I 2008 ble det gjennomført en fullstendig revisjon av KSL-standarden. I mye større grad enn ved tidligere revisjoner av standarden, ble aktive bønder inkludert i dette arbeidet. Det ble opprettet en referansegruppe bestående av nærmere 60 bønder som var aktivt involvert i dette arbeidet. Samtidig ble faggruppene utvidet ved at det ble oppnevnt bønder som ledere av dem. Arbeidet resulterte i en standard som er betydelig endret fra tidligere standarder. Hovedendringen ligger ikke i innholdet, men i presentasjonsformen. Den viktigste endringen er at standarden ble delt i to deler; en sjekklister til bruk ved egenrevisjon og en veileder som forklarer og gir nærmere bakgrunn for de ulike kravene. Den nye standarden ser ut til å være godt mottatt blant bøndene.

Det nye hygieneregelverket, som var forventet å trå i kraft i 2008, ble av ulike årsaker ikke implementert som forventet. Det forventes nå at det vil bli implementert i løpet av 2009. I

den forbindelse er KSL-standarden sendt inn til Mattilsynet for å få den vurdert som nasjonal retningslinje for primærproduksjonen i landbruket.

Det ble i 2008 gjennomført 5 594 KSL-revisjoner over hele landet på bruk med ulike produksjoner. Dette er en økning på 12 prosent fra 2007. Totalt er nå over 36 000 gardsbruk reviderte. Av disse har over 5 000 hatt mer enn en revisjon. I løpet av 2008 ble et system for evaluering av revisorene satt ut i livet. De bøndene som ønsker det kan svare på et spørreskjema om revisjonen etter at revisjonen er gjennomført. Om lag 40 prosent av de reviderte bøndene svarer på dette skjemaet.

Skjemaet inneholder 14 ulike spørsmål om revisjonen. Svaralternativene graderes fra 1 til 7 hvor 1 er svært dårlig og 7 er svært bra. Gjennomsnitt for alle svar er 6,40 og ingen av enkeltspørsmålene har et gjennomsnitt på under 6,0.

Om lag 40 000 bønder rapporterte at de har gjennomført KSL-egenrevisjon i 2008. Nærmere 64 prosent av disse rapportene kom direkte over internett.

Det elektroniske verktøyet for organisering og styring av KSLs revisjonsvirksomhet blir løpende videreutviklet. Her blir også meldinger om gjennomførte egenrevisjoner lagret. Varemottakerne får også alle nødvendige KSL-opplysninger om sine leverandører gjennom dette registeret.

I 2008 ble det holdt 2 fagsamlinger for alle revisorene.

Det er holdt mange møter med informasjon og opplæring om KSL rundt i landet i 2008, blant annet ble det holdt en serie en-dagerskurs om KSL-systemet for Nortura-ansatte.

Gjennom Landbrukets Utredningskontor blir det hvert år gjennomført to spørreundersøkelser for å kartlegge ulike oppfatninger om KSL-arbeidet. Målet er å sikre innspill som kan bidra til utvikling og forbedring av KSL-systemet. I følge undersøkelsene anser nærmere to av tre primærprodusenter (61 prosent) KSL som ganske eller svært nyttig.

I oktober ble det vedtatt at kvalitetssystemet for Inn på Tunet skal integreres i KSL. Inn på Tunet er en fellesbetegnelse for næringsrettede aktiviteter på gårdene ut over ordinær landbruksproduksjon.

Oppdatering, erfaringsutveksling og informasjon er hovedsaker på de årlige samlingene for revisorkorpset i KSL Matmerk. I februar og mars 2008 ble revisorene samlet regionsvis, henholdsvis i Drammen, Bodø, Trondheim, Bergen og Biri. Bildet er fra revisorsamlingen i Drammen. (Foto: Håvard Simonsen)

En oppdatert, forbedret og mer brukervennlig utgave av KSL (Kvalitetssystem i landbruket) ble i oktober sendt ut til 54 000 bønder landet rundt.

Under lanseringen av den nye KSL-standarden kunne Elisabeth og Tor Arne Karterud (i midten) på Karterud Gård i Skedsmo konstatere at standarden er blitt mindre omfattende og enklere i bruk. Gabriella Dånmark (t.v.) og Henrik Solbu (t.h.) fra KSL Matmerk slår fast at KSL er en bærebjelke i norsk landbruksbasert matproduksjon. (Foto: KSL Matmerk)

Fellesmarkedsføring av økologisk mat

KSL Matmerk er på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) tildelt oppgaven med å drive fellesmarkedsføring av økologisk mat.

KSL Matmerk har i samarbeid med Statens Landbruksforvaltning og andre sentrale aktører utarbeidet "Strategi 2008-2015 for generisk informasjon og markedsføring av økologisk mat". Den er vedlagt Landbruks- og matdepartementet sin "Handlingsplan for økologisk landbruk".

Gjennom strategien ønsker vi å bidra til at myndighetenes mål om 15 prosent økologisk produksjon og 15 prosent forbruk av økologisk mat i 2015, skal nås.

KSL Matmerk har jobbet med 2 hovedområder i arbeidet for generisk markedsføring av økologisk mat i 2008.

"Økologikampanjen 2008" var en videreføring av "Naturlig bortskjemt" mat fra 2006 og 2007. Økologikampanjen 2008 ble gjennomført i ukene 38-42 i samarbeid med dagligvarehandelen.

www.okologisk.no er KSL Matmerks nettside med faktabasert innhold og

objektiv informasjon om økologisk mat. Nettsiden ble lansert 8. oktober 2008, og leverer fortløpende nyhetssaker.

Markedsløftet er et tiltak for å involvere handel, industri og grossister til å bidra til at omsetning av økologisk mat øker. Det foreligger en kvalitativ undersøkelse med innspill om hvordan det videre arbeidet bør legges opp.

"Ren Glede" er den samlede betegnelsen på de ulike profilelementene som kan brukes i en fellesprofilering av økologisk mat. Det vil bli arbeidet aktivt overfor markedsaktørene for å påvirke til bruk av de aktuelle profilelementene. KSL Matmerk skal benytte profilelementene når det skal kommuniseres om økologisk mat.

Markedsundersøkelser har blitt utført av ulike byråer. KSL Matmerk har kjøpt data av AC Nielsen (september 2008), Opinion (oktober 2008), Eco Commerce (november 2008), TNS Gallup (desember 2008) og mottatt data i forbindelse med mediakjøp fra Dagbladet (SWAR/TNS Gallup) og Aftenposten (RAM/Media Norge).

Hovedfunnen er sammenstilt i en egen undersøkelse. Undersøkelsen viser blant annet at det har vært en vekst i omsetningen av økologisk mat de siste 3 årene på 35 prosent.

KSL Matmerk fikk av LMD i oppdrag å starte et arbeid for å utrede informasjon om innføring av ny EU logo på økologisk mat. Prosessen stoppet opp i Kommissjonen og vi avventer en ny runde i EU på dette arbeidet.

KSL Matmerk søkte og ble tildelt 4,5 mill kr til generisk markedsføring i 2008. 2 mill kr er tildelt over statsbudsjettet og 2,5 mill kr er tildelt fra Omsetningsrådet.

KSL Matmerk har i sitt arbeid med økologisk mat fått nye samarbeidsparter, som f.eks OIKOS og Debio, som bidrar med nyttig kompetanse.

Vi ser at arbeidet med generisk markedsføring av økologisk mat passer godt inn i vårt arbeid med markedsføring og profilering av norsk mat mer generelt.

Lørdag 20. september gikk startskuddet for høstens økologikampanje av stabelen. En lang kø av nysgjerrige tømte den økologiske lunsjbuffeten med stor iver, der blant andre Guri Heggem (bildet) fra Rørosmeieriet delte ut smaksprøver av økologisk kulturmelk til publikum.

I en spørreundersøkelse svarte 15 prosent av forbrukerne at økologi er et av de tre viktigste kriteriene når de handler inn mat til jul. I følge økologiansvarlig Jarle Torgersen i KSL Matmerk er det nå mulig å få tak i økologiske alternativer til all tradisjonell julemat. (Foto: Ragna Kronstad)

I 2008 kunne for første gang økologiske produkter delta som egen klasse i det årlige Norgesmesterskapet i kjøttprodukter. Den nye NM-lassen for økologiske kjøttprodukter ble opprettet som et resultat av et samarbeid mellom KSL Matmerk og Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF). Jens Eide Slakteri AS i Lillesand fikk første plass for sin "Øko lammepølse" (bildet).

Markedstjenester

Både dagligvare- og horeca-kjeder viser økt interesse for lokale matspesialiteter. Dette gir produsentene bedre salgsmuligheter samtidig som det stiller nye krav til begge parter.

Gjennom markedstjenester, arbeider KSL Matmerk derfor både med kjedene og med kompetanseutvikling hos produsenter, slik at et større utvalg av lokale matspesialiteter kommer ut i butikk. Markedsforståelse, forhandlingsteknikk, etablering av regionale produsentnettverk samt logistikk og kalkuering er temaer som formidles gjennom kurs, foredrag, prosjektledelse og -deltakelse. Det er også en økning i antall forespørslar fra produsenter om skreddersydd oppfølging.

På dagligvaresektoren har arbeidet vært konsentrert rundt samarbeidsavtalene med Norges-Gruppen, Coop Norge og deres eksisterende og potensielle leverandører.

KSL Matmerk leder videre et samarbeidsprosjekt mellom NorgesGruppen og Toten Eggpakkeri om økologiske egg.

Det er også kontakt mellom KSL

Matmerk og andre dagligvarekjeder om samarbeid.

I horeca-sektoren ble første del av prosjekt "Lokalmat på menyen" for et antall Rica Hotels avsluttet med godt resultat. Aktuelle produsenter har fått nye salgsmuligheter samtidig som hotellene aktivt bruker økt meny-bredde og lokale matspesialiteter i sin markedsføring og sine tilbud til gjestene. Rica Hotels tar sikte på å videreføre prosjektet i 2009 med flere hoteller. Det er også kontakt mellom KSL Matmerk og andre horeca-aktører om prosjekter og andre former for samarbeid.

KSL Matmerk fortsetter arbeidet med etablering og utvikling av regionale produsentnettverk. Målsettingen er at medlemmene skal utvikle samarbeidsopplegg for markedsadgang, optimalisering av logistikk, salgsoppfølging og profilering av de regionale matspesialitetene. I 2008 har KSL Matmerk gjennom området markedstjenester bidratt til etableringen av ytterligere tre produsentnettverk; i Telemark, på Toten og på Nordvestlandet. Arbeidet med et riksdekkende produsentnettverk ble initiert av

KSL Matmerk i 2005. Lokalmat BA er etablert som en viktig, strategisk nyvinning, der små og mellomstore produsenter går sammen om eierskapet til tredjeparts-løsninger på utfordrende områder som logistikk og butikkoppfølging. KSL Matmerk er engasjert som prosjektleder i utviklingsarbeidet, mens selskapet selv er prosjekteier og styret er prosjektets styringsgruppe.

Det er i 2008 inngått avtaler med TINE BA om logistikk og The Field Group for oppfølging i butikk. Styret i Lokalmat BA, KSL Matmerk og de to selskapene har gjennomført flere store analyser og simuleringer for å komme frem til optimale løsninger. Disse omfatter også store teknologiske nyheter. Prosjektet ble presentert for et stort antall regionale nettverk i juni, og det er stor interesse for å bli med i Lokalmat BA.

På basis av en god dialog arbeides det med å strukturere og formalisere samarbeidet med andre virkemiddelaktører som NOFIMA, Innovasjon Norge og Fylkesmannens landbruksavdeling i flere fylker. Her står vekstprogrammet, kompetansenavene og besøksordningen sentralt.

Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen sto for overrekkelsen av Spesialitet-godkjenningen til gründer Toril Bakken i Nordlysmat i Alta i oktober. Alle Spesialitet-produktene fra Alta-bedriften Nordlysmat har også økologi-godkjenning. (Foto: Kita Eilertsen, Altaposten)

Fem produkter - mølsgraut, hermetiske plommer, solbærsyltetøy, ripsgele og syltetøy av villbringebær - fra gårdsmatprodusenten Den Glade Ku på Vægbø i Tingvoll fikk i november 2008 Spesialitet-godkjenning. - En stor anerkjennelse for en liten bedrift, sa Siv Holmeide, gründeren bak Den Glade Ku. (Foto: Kjell Ove Holsbøvåg)

Etter 46 år i "landflyktighet" kom Vossakorven endelig hjem igjen. I november sørget Nortura for at originalresepten ble ført tilbake til opprinnelsesstedet Evanger, og Vestlandets stolthet kunne dermed starte en ny æra hos Eldhus AS. Samtidig fikk Vossakorven godkjenning for bruk av Spesialitet-merket fra KSL Matmerk.

Kommunikasjon og informasjon

I 2008 har arbeidet med lanseringen av den reviderte KSL-standard og utviklingen av merkeordningen Nytt Norge vært viktige og sentrale kommunikasjonsoppgaver.

I forbindelse med implementeringen av den nye KSL-standard i oktober ble det i tillegg til kommunikasjonen rettet mot brukerne også utviklet et eget presseopplegg. Målrettet kontakt med særlig fagpressen bidro til å sikre den nye KSL-standard en forholdsvis god og positiv presentasjon og omtale i alle relevante medier, også på lederplass.

For å sikre en bedre informasjon til KSL-brukerne har KSL Matmerk valgt å bruke egne informasjonssider i Bondebladet. I 2008 ble det produsert fem slike informasjonssider, der det overordnede målet har vært å forankre og skape forståelse for KSL i målgruppen. Tilbakemeldingene på dette informasjonstiltaket har vært positive, og tiltaket vil bli videreført i 2009.

I tillegg er det utviklet en elektronisk e-postbasert versjon av det tidligere nyhetsbrevet Notert. Målgruppen her er primært KSL-revisorer, KSL-ansvarlige og -kontakter

hos varemottakerne og andre interesserte.

Bransjeforankring har i 2008 vært det primære målet for informasjonsaktivitetene knyttet til arbeidet med den nye felles merkeordningen for norsk mat. En viktig milepæl for ordningen var presentasjonen av navnet Nytt Norge under Fagdag norsk mat i regi av KSL Matmerk sist i oktober. Fagdagen samlet rundt 200 deltakere og sentrale aktører fra hele verdikjeden innen norsk matproduksjon.

Det ble gitt ut 4 utgaver av Merkbart i 2008. Det ble for 2008 besluttet ikke å videreføre det markedsrettede magasinet MerSmak.

For å styrke den forbrukerrettede og mediemessige profileringen ble det høsten 2008 tilsatt en journalist/informasjonsrådgiver i en ettårig prosjektstilling med hovedoppgave å bidra til økt synliggjøring av produkter og merkebrukere knyttet til Spesialitet og Beskyttede betegnelser.

Internett er et satsingsområde for kommunikasjon og informasjon fra KSL Matmerk. Antallet brukere av nettsidene til KSL Matmerk viste en jevn økning i 2008. Økningen

er spesielt tydelig i årets tre siste måneder, noe som har sammenheng med lanseringen av den reviderte KSL standarden.

Det er iverksatt flere prosjekter knyttet til videre utvikling av det eksisterende webområdet til KSL Matmerk (www.kslmatmerk.no). Målet er å etablere tydeligere, bedre og mer effektive plattformer for bransje-, nærings- og forbrukerkommunikasjon. Det er i tillegg egne websider for Beskyttede betegnelser (www.beskyttedebetegnelser.no) og for økologisk mat (www.okologisk.no) lansert høsten 2008). www.kslmatmerk.no hadde i gjennomsnitt 5 000 besøkende pr. måned siste halvår i 2008.

KSL Matmerk og de ulike virksomhetsområdene høster også økende oppmerksomhet i andre medier. Med unntak av saker på egen web ble det i løpet av året registrert 530 nyhetsaker der KSL Matmerk er nevnt eller omtalt. Tilsvarende ble Beskyttede betegnelser omtalt i 582 saker. For Spesialitet-produkter og ulike produsenter med Spesialitet-godkjenning var antallet registrerte nyhetsaker henholdsvis 137 og 317.

Med bruk av mer bær og synliggjøring av opprinnelsen til bærene har Tine lansert en ny Spesialitet-godkjent yoghurt fra Tine. Yoghurten har fått navnet Flid, og de to første Spesialitet-godkjente variantene inneholder solbær fra Mølstad gård i Hedmark og kirsebær fra gårdene Baksteval og Skarrud ved Eikeren i Buskerud.

For å sikre god informasjon til KSL-brukerne ble det etablert egne sider i Bondebladet med informasjon om KSL og KSL-arbeidet.

Det ble gitt ut fire utgaver av magasinet Merkbart i 2008. Magasinet sendes til rundt regnet 6000 ulike aktører knyttet til norsk matproduksjon.

Resultatregnskap 2008

	Note	2008	2007
Driftsinntekter			
Inntekter fra Landbruks- og matdepartementet		36 000 000	36 959 383
Inntekter fra Omsetningsrådet		691 600	1 388 000
Inntekter fra Mattilsynet		300 000	300 000
Administrasjon av KIL midler		400 000	0
Generisk markedsføring økologisk mat		3 375 000	0
Andre inntekter		<u>2 648 723</u>	<u>2 083 707</u>
Sum driftsinntekter		<u>43 415 323</u>	<u>40 731 090</u>
Driftskostnader			
Lønnskostnad	3, 4	12 421 797	12 180 198
Avskrivning	5	176 445	136 481
Markedsføring og informasjon		7 791 718	7 083 395
Revisjoner		11 082 633	11 065 486
Andre driftskostnader		<u>10 821 423</u>	<u>8 218 477</u>
Sum driftskostnader		<u>42 294 016</u>	<u>38 684 037</u>
Driftsresultat		<u>1 121 307</u>	<u>2 047 053</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		1 239 384	906 357
Finanskostnad		<u>754</u>	<u>9 649</u>
Netto finansposter		<u>1 238 630</u>	<u>896 708</u>
Årsresultat		<u>2 359 937</u>	<u>2 943 761</u>
Resultatdisponeringer			
Overført til annen egenkapital		<u>2 359 937</u>	<u>2 943 761</u>

Balanse

	Note	31.12.2008	31.12.2007
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Driftsløsøre, inventar og lignende	5	<u>778 460</u>	<u>567 141</u>
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		320 844	457 669
Andre fordringer		<u>518 325</u>	<u>60 740</u>
Sum fordringer		<u>839 169</u>	<u>518 409</u>
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	<u>20 683 486</u>	<u>11 842 324</u>
Sum omløpsmidler		<u>21 522 655</u>	<u>12 360 733</u>
Sum eiendeler		<u>22 301 115</u>	<u>12 927 874</u>
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Stiftelseskapital		100 000	100 000
Annen innskutt egenkapital		<u>200 000</u>	<u>200 000</u>
Sum innskutt egenkapital	6	<u>300 000</u>	<u>300 000</u>
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital		7 441 764	4 498 003
Årets resultat		<u>2 359 937</u>	<u>2 943 761</u>
Sum opptjent egenkapital	6	<u>9 801 701</u>	<u>7 441 764</u>
Sum egenkapital		<u>10 101 701</u>	<u>7 741 764</u>
Gjeld			
<i>Avsetning for forpliktelser</i>			
Pensjonsforpliktelser	4	<u>2 304 526</u>	<u>2 927 636</u>
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		2 468 550	2 179 667
Ubrukte Kil midler		5 097 910	0
Skyldige offentlige avgifter		409 849	-1 439 320
Annen kortsiktig gjeld		<u>1 918 579</u>	<u>1 518 126</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>9 894 888</u>	<u>2 258 473</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>22 301 115</u>	<u>12 927 874</u>

Noter til regnskapet

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Eiendeler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som om-løpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges anleggsmiddelets kost-
pris og avskrives i takt med anleggsmiddelet.

Pensjoner

Stiftelsen finansierer sine pensjonsforpliktelser overfor de ansatte gjennom en kollektiv pensjonsordning. Stiftelsen plikter å ha tjenstepensjon etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller dette kravet. Den årlige betalte premien kostnadsføres. Premiefondet er i samsvar med reglene for små virksomheter ikke balanseført.

I tillegg finansieres Einar Ingvaldstad sin pensjon over drift. Beregning omtales i note 5.

Note 2 – Bankinnskudd

I posten inngår bundne bankinnskudd på skattetrekkkontoen med kr 871 729 pr 31.12.2008. I tillegg inngår øre-merkede KIL midler på 5 575 701.

Note 3 Lønn, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader 2008	10 315 801
Arbeidsgiveravgift	1 598 164
Pensjonskostnader	507 832
Sum	12 421 797
Gjennomsnittlig antall årsverk	16

Godtgjørelser	Lønn	Pensjonskostnad	Andre godtgjørelser
Adm. direktør	908 887	140 400	70 906
Styret	330 000	0	0

Det foreligger forpliktelse til å gi administrerende direktør 6 mnd etterlønn dersom oppsigelse av stilling. Det forelig-
ger ellers ingen forpliktelser til styret eller leder av styret ved opphør eller endring av stillingen/vervet.

Revisor

Lovpålagt revisjon	60 500
Andre tjenester	63 550
Sum revisjonshonorar	124 050

Alle beløp er eksklusiv mva.

Note 4 Pensjonskostnader og forpliktelser

Det er i regnskapet for 2008 beregnet avsetning til pensjonsforpliktelse til Einar Ingvaldstad, som var tidligere admi-
nistrerende direktør. Endring i forpliktelse er resultatført.

Forutsetninger:

- Diskonteringsrente: 5,0%
- Avkastning på pensjonsmidler: 6,3%
- G-regulering: 4,25%

Noter til regnskapet

Note 5 – Anleggsmidler

	Biler	Inventar	Kontormaskin	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2008	255 210	627 059	0	882 269
Tilgang		196 952	190 812	387 764
Avgang				
Anskaffelseskost 31.12.2008	255 210	824 011	190 812	1 270 033
Akk. avskr./nedskr. 01.01.2008	255 210	59 648	0	314 858
Akk. avskrivninger 31.12.2008	255 210	208 425	27 668	491 303
Bokført verdi 31.12.2008	0	615 586	163 144	778 730
Årets avskrivninger	0	148 777	27 668	176 445
Økonomisk levetid	5 år	5 år	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 6 – Egenkapital

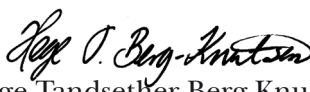
	Stiftelseskapital	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2007	100 000	200 000	7 441 764	7 741 764
Årsresultat			2 359 937	2 359 937
Egenkapital 31.12.2008	100 000	200 000	9 801 701	10 101 701

31. desember 2008

23. februar 2009

Per Erling Røskifte
styreleder

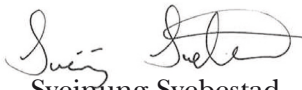

Åse Berg
styremedlem

Hege Tandsether Berg-Knutsen
styremedlem

Fredmund Sandvik
styremedlem

Nina Elisabeth Wærnes Hegdahl
styremedlem

Terje Wester
styremedlem

Sveitung Svebestad
styremedlem

Britt Sauar
styremedlem

Nils T. Bjørke
styremedlem

Gabriella C. N. Danmark
administrerende direktør

Revisjonsberetning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Christian Frederiks pl. 6, NO-0154 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til styret i
Stiftelsen KSL Matmerk

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen KSL Matmerk for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 2 359 937. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 25. februar
ERNST & YOUNG AS

Terje Tvedt
statsautorisert revisor

Koordineringsutvalg og faggrupper

KSLs Koordineringsutvalg

arbeidsutvalget:

Amund Spangen (leder)
bonde
Knut Sjøvold (nestleder)
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Oddmund Østebø
Frukt og Grøntgross. Servicectr.

medlemmer:

Nils T. Bjørke
Norges Bondelag
Rolf Aass
Kjøtt- og Fjørfebr. Landsforb.
Johnny Ødegård
Norske Felleskjøp
Olav Røysland
Nortura BA
Magne Svenkerud
HOFF Norske Potetindustrier BA
Per O. Gjestvang
AL Gartnerhallen
Kristian Thunes
Unikorn AS
Wenche Stuvland Knygh
TINE BA
Arnulf Moe
Honningcentralen AL
Tormod Evensen
Q-meieriene AS
Hege Hopen
Norgesfôr AS
Arne Magnus Aasen
Norsk Landbruksrådgeving
Ole Brunen
Landbrukets HMS-tjeneste
Silje Johnson (observatør)
Landbruks- og matdepartementet
Atle Wold (observatør)
Mattilsynet

Faggruppe Helse, miljø og sikkerhet - KSL

Arne Grue (leder)
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Jon Trøite
Norges Bondelag
Oddvar Tjernshaugen
Norske Felleskjøp
Ingrid Haug
TINE BA
Christian Brevig
Norsk Landbruksrådgeving
Anne Marie Heiberg
Landbrukets HMS-tjeneste
Torfinn Jæger
Forsikringsbransjen
Eiliv Todal Moe
Nortura/KLF

Faggruppe husdyr - KSL

Trond Spanne (leder)
Norges Bondelag
Olaf Godli
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Marlene Furnes Bagly
Kjøtt- og Fjørfebr. Landsforb.
Rolf Aass
Kjøtt- og Fjørfebr. Landsforb.
Terje Iversen
Nortura BA
Hilde Bryhn
Nortura BA
Ingunn Sognnes
TINE BA
Tone Roalkvam
TINE BA
Vibeke Mo
Q-meieriene AS

Faggruppe planter, miljø og ressursforvaltning - KSL

Kåre Holand (leder)
Norges Bondelag
Solveig H. Jonsen
Norges Bondelag
Bjørn Lothe
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Bjørn Oppberget
Frukt og Grøntgross. Servicectr.
Øivind Juel
Norske Felleskjøp
Per Y. Steinholt
HOFF Norske Potetindustrier BA
Lars Ullern
AL Gartnerhallen
Einar Strand
Norsk Landbruksrådgeving

Fagutvalg Spesialitet-merket

Kirsten Indgjerd Værdal (leder)
FMLA Nord-Trøndelag
Ingvar Hage
Bioforsk
Kari Merete Griegel
Norske Sjømatbedrifters
Landsforening
Harald Osa
Norsk Matkultur
Nina Veflen Olsen
Nofima Mat Ås
Arnfinn Nordhus
BI/Norges Varehandelshøyskole
Elin Hjortland
Innovasjon Norge

Faggruppe KIL

Joar Oltedal (leder)
Landbruks- og matdepartementet
Helge Evju
Landbruks- og matdepartementet
Merete Furuberg
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Tor Odin Kjosvatn
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Berit Hundåla
Norges Bondelag
Amund Johnsrud
Norges Bondelag
Solveig Skogs (vararepr.)
Norges Bondelag
Nina Methi (observatør)
Landbruks- og matdepartementet
Odd Lutnæs (observatør)
Statens landbruksforvaltning

Samarbeidsrådet Nyt Norge

Geir Jostein Dyngeseth (leder)
Coop Norge AS
Arnt Foss
AL Gartnerhallen
Wenche Frølich
SPIS Grilstad AS
Pål Westby
NorgesGruppen AS
Brit Græsholt
TINE BA
Vidar Floberghagen
HOFF Norske Potetindustrier BA
Jon Røine
Grøntproduzentenes Samarb.råd
Bengt Ove Hagen
ICA Norge AS
Jens Strøm
Bama-Gruppen AS
Erik Nielsen
Cardinal Foods AS
Ingeborg Flønes
Nortura BA
Morten Munthe Horn
Synnøve Finden ASA
Arne Bernt Dahle
Kavli Norge AS
Ivar R. Hald
Norgesmøllene AS
Rune Jenssen
Ostecompagniet AS
Lillann Samuelsen
Fatland AS
Roger Hem
Honningcentralen A/L
Eirik Øvrebotten
Rema 1000 Norge AS

Ansatte

Marked og merkeordninger

Jarle
Torgersen

Marit Jerven

Frode
Kristensen

Tore
Jarmund

Ragna
Kronstad

Arne Sverre
Modahl

Gabriella Dånmark
administrerende direktør

Stab

Camilla
Stranger-
Thorsen

Bernt
Ellingsen

Mette
Sørensen

Henrik Solbu

Kvalitet, forvaltning og revisjon

Nina N.
Vikshåland

Gunnhild Aa.
Kristianslund

Ketil
Nordseth

Dagrun
Aaen

Nina W.
Hegdahl

Ved utløpet av 2008 var det 16 ansatte i KSL Matmerk.

Ketil Nordseth begynte i fast stilling som revisorkoordinator 01.03.2008, og Ragna Kronstad tiltrådte i et

ett-årig engasjement som informasjonsrådgiver/journalist, 01.12.2008. I 2008 startet vi arbeidet med å omorganisere KSL Matmerk. Den nye organisasjonsmodellen ble besluttet i desember. KSL Matmerks virksom-

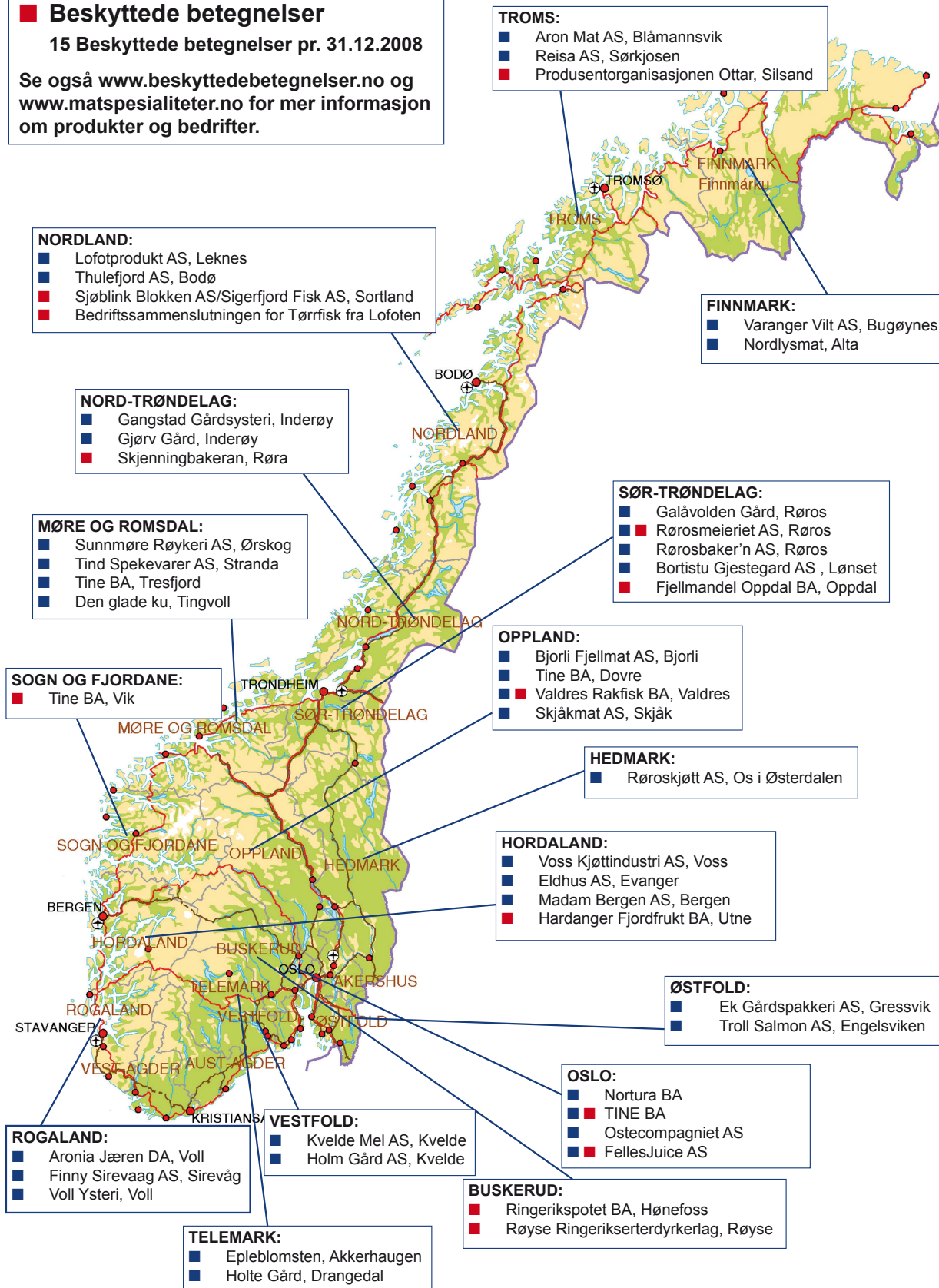
het er nå fordelt på to avdelinger samt stabfunksjoner. Henrik Solbu leder avdelingen "kvalitet, forvaltning og revisjon" og Marit Jerven leder avdelingen "marked og merkeordninger".

Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen (t.v.), Innovasjon Norge-direktør Siri Bjerke, Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk og Oslo-ordfører Fabian Stang fikk smake det helt spesielle, ekte og eksklusive på KSL Matmerk-standen under matfestivalen Matstreif på Karl Johan i Oslo i oktober. Sammen med stolte produsenter kunne KSL Matmerk by på smaksprøver av lovbeskyttede norske matspesialiteter som Ringerikspotet fra Ringerike, Gulløye fra Nord-Norge og Fjellmandel fra Oppdal i tillegg til Hardangereple og Eplejuice fra Hardanger.

Matstreif 2008 samlet rundt 50 utstillere og nærmere 80 000 matinteresserte besøkende. (Foto: KSL Matmerk)

■ **Spesialitet**
 165 godkjente Spesialiteter pr. 31.12.2008
■ **Beskyttede betegnelser**
 15 Beskyttede betegnelser pr. 31.12.2008
 Se også www.beskyttedebetegnelser.no og
www.matspesialiteter.no for mer informasjon
 om produkter og bedrifter.

KSL Matmerk
Postboks 487 - Sentrum, 0105 Oslo
Tollbugt. 32

tlf. 24 14 83 00
faks 24 14 83 13
post@kslmatmerk.no
www.kslmatmerk.no